

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 21C/132/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114219780
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Porubánová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3114219780.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Tatianou Porubánovou v právnej veci navrhovateľa U. Q., bytom M., Q. XX, t. č. ÚVTOS Dubnica nad Váhom proti odporkyni C. Q., bytom M., M. M. 5, o zníženie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

Návrh sa **z a m i e t a**.

Odporkyni sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podaným návrhom doručeným súdu žiadal znížiť jeho vyživovaciu povinnosť voči odporkyni ako jeho dospelému dieťaťu. Uviedol, že návrhom sa domáha zníženia výživného, ktoré bolo určené rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/36/2012-30 zo dňa 15.11.2012. Uvedeným rozsudkom je povinný platiť na výživu odporkyne sumou 135 EUR mesačne, s účinnosťou od 01.09.2012. Od 14.11.2012 bol z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí nútený pozastaviť prevádzkovanie živnosti, ďalším dôvodom bolo, že ako murár mal možnosť sa zamestnať iba sezónne. Bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, avšak nepoberal žiadne dávky, ani podporu v nezamestnanosti. Podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti, avšak tento mu bol rozsudkom č.k. 17C/44/213-38 zamietnutý z dôvodu, že prebieha konanie o zvýšenie výživného, ktoré bolo rozhodnuté rozsudkom v konaní 30P/36/2012-138. V súčasnej dobe sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom, napriek tomu, že je pracovne zaradený, jeho odmena za prácu mu nedovoľuje plniť si vyživovaciu povinnosť voči dcéram.

Odporca so znížením výživného nesúhlasil.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkyne Y. Q. - matky odporkyne, oboznámením potvrdením Obvodného úradu Trenčín o pozastavení prevádzkovania živnosti zo dňa 14.11.2012, rozhodnutím o zaradení navrhovateľa do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 21.01.2013, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o nepriznaní dávok v nezamestnanosti navrhovateľovi zo dňa 29.01.2013, oznámením Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom o príjmoch navrhovateľa zo dňa 19.12.2014, daňovými priznaniami matky odporkyne za rok 2013 a 2014. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľ je otcom odporkyne, ktorá je jeho plnoletým dieťaťom. Na Okresnom súde Trenčín sa viedlo konanie pod sp.zn. 30P/36/2012 o zvýšenie výživného, a to na základe návrhu odporkyne. V tomto konaní bolo právoplatne rozhodnuté. Dňa 15.11.2012 súd rozhodol rozsudkom č.k. 30P/36/2012-30, avšak tento rozsudok bol v odvolacom konaní zrušený dňa 30.04.2013. Dňa 30.03.2014 súd opätovne rozhodol rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.07.2014. V ňom súd určil rozsah vyživovacej povinnosti navrhovateľa k odporkyni vo výške 100 EUR mesačne, s účinnosťou od 01.09.2012, zročné výživné vo výške 570,- EUR povolil navrhovateľovi splácať po 10,- EUR mesačne a vo zvyšnej časti, t.j. v návrhu na zvýšenie na 150,- EUR (teda o 50,- EUR mesačne oproti priznanej výške výživného) zamietol.

Navrhovateľ je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom. Je pracovne zaradený, pričom mesačná odmena za vykonanú prácu je v hrubom 49,49 EUR. Je spoluvlastníkom rodinného domu, kde bývali spolu s bývalou manželkou a deťmi (svedkyňou, odporkyňou a jej sestrou). T.č. prebieha konanie o vyporiadenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len "BSM"), je vlastníkom pozemkov, ktoré zdedil po matke, ktoré prenajímajú družstvu Zlatovce. Má súdom určenú vyživovaciu povinnosť k ďalšiemu dieťaťu, sestre odporkyne, proti ktorému sa t.č. vedie konanie o zníženie vyživovacej povinnosti.

Odporkyňa je poslucháčkou 2. ročníka bakalárskeho štúdia v dennej forme T. fakulty v M., kde študuje učiteľstvo biológie a etika. Býva v jednej domácnosti s matkou a mladšou sestrou v 3-izbovom byte. Byt má matka odporkyne v osobnom vlastníctve. Do školy chodím na aute s kamarátmi, na jednu cestu sú to 3 EUR na benzín, za týždeň 6 EUR, domov chodí každý víkend. Mesačne platí za bývanie 95 EUR, platím skriptá, študijné materiály, na jeden semester to je suma cca 50 EUR. Stravu si kupuje, mesačne platí 20 EUR telefón. Posledný krát bolo zvyšované výživné v roku 2014 na sumu 100 EUR mesačne, asi pol roka poberá výživné vo forme náhradného výživného. Zdravotný stav odporkyne sa zhoršil, asi pred 3 mesiacmi som bola hospitalizovaná, teraz lieky neberie. V čase keď brala lieky, uhrádzala náklady za lieky vo výške cca 50 EUR mesačne. Matka jej dáva sumu cca 100 EUR mesačne, keď chodí do školy s tým, že všetko, čo jej treba, jej nakúpi matka. Náhradné výživné chodí do ruky odporkyne, toto nechávam v domácnosti matky. V r. 2014 robila v Z., ale len cez víkendy, za týždeň mala cca 20 EUR. V tomto roku robila v kaviarni v Trnave od januára do mája, zarobila za týždeň cca 30 EUR.

Svedkyňa Y. Q. - matky odporkyne vypovedala, že zarobí za mesiac priemerne 500-550 EUR. Výdavky na podnikanie má 505 EUR štvrťročne nájom a cca 60 EUR mesačne prípravky, s ktorými pracuje. Je rozvedená s otcom detí, okrem odporkyne ešte má 14-ročnú dcéru U., ktorá t.č. chodí do prvého ročníka bilingválneho gymnázia v Novom Meste nad Váhom. S deťmi býva v 3-izbovom byte, ktorý je v jej vlastníctve, okrem nich s nimi nikto v spoločnej domácnosti nežije. Platí 180 EUR mesačne za byt, 30 EUR elektrinu, 6 EUR plyn. Byt, v ktorom bývajú stál 58 00 EUR, pričom na kúpu jej požičal peniaze otec, ktorý za ňu spláca úver, s tým, že sa vzdala ďalších nárokov na rodičovský majetok. Uviedla, že s navrhovateľom v priebehu manželstva nadobudli do BSM rodinný dom. Tento bol pôvodne rodičovským domom navrhovateľových rodičov. Polovicu z tohto domu im rodičia za trvania manželstva darovali do BSM, z druhej polovice postupne vyplácali navrhovateľových súrodencov. Myslela som si, že po rozvoде sa dom hneď predá, našla aj záujemcu o kúpu domu, ale navrhovateľ s predajom nesúhlasil. V súčasnosti dal navrhovateľ návrh na vyporiadenie BSM, ale navrhovateľ má viacero dlhov a exekúcií, dom zrejme bude predaný. Navrhovateľ dlhodobo výživné neplatí, na obidve deti dlhuje cca 2000 EUR, od r. 2013 dostáva na deti náhradné výživné. Iné príjmy ako z podnikateľskej činnosti matka odporkyne nemá. Staršej dcére dáva 100 EUR, to je to čo dostane na výživné a každý týždeň cca 20-30 EUR. Inak s obidvoma deťmi má výdavky primerané ich veku, mladšia dcéra má atopický ekzém, uhradila sumu 800 EUR na zubný strojček.

Podľa § 62 ods. 1-5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Podľa § 75 ods. 1,2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ako základnú hmotnoprávnu podmienku existencie a trvania nároku na výživné určuje zákon o rodine stav potrieb oprávnenej osoby, ktorý je charakterizovaný

tým, že táto osoba nie je schopná sama sa živiť. Je to podmienka vzniku nároku, ktorý prichádza do úvahy iba vtedy, ak je splnená.

Ďalším kritériom pre určenie rozsahu výživného na plnoleté dieťa sú schopnosti a možnosti povinného, to znamená, že rodič prispieva na výživu dieťaťa, pokiaľ to jeho možnosti a schopnosti dovoľujú.

Z pohľadu uvedených zákonných ustanovení súd vyhodnotil zistený skutkový stav takto.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľka sa po ukončení strednej školy prihlásila na vysokú školu, ktorú navštevuje. Je študentkou 2. ročníka denného bakalárskeho štúdia na T. fakulte M. univerzity. Pripravuje sa teda na svoje povolanie. S týmto štúdiom navrhovateľky sú spojené finančné náklady, predovšetkým na ubytovanie, stravné, cestovné ako aj náklady spojené s nákupom kníh a školských pomôcok. Okrem toho má navrhovateľka náklady na oblečenie, kultúrne a športové vyžitie, na ktoré má bezpochyby právo. Jej nárok na výživné je teda daný, nakoľko nie je schopná samostatne sa živiť.

Pokiaľ ide o zníženie výživného, vychádzal súd zo všeobecnej známej skutočnosti (zverejňovanej v médiách a štatistických údajoch), že náklady vysokoškolského štúdia na Slovensku sa pohybujú vo výške asi 200 EUR mesačne. Náklady len na štúdium odporkyne, stravu študijné materiály a cestovné u navrhovateľky predstavujú minimálne sumu okolo 270 Eur mesačne, čo znamená, že jej celkové životné náklady sú vyššie /ošatenie, lekárska starostlivosť, kultúra a pod./, ktoré sú tiež hradené formou výživného. Podstatné preto v danej veci je to, či je v schopnostiach a možnostiach navrhovateľa platiť určené výživné.

Súd vzal do úvahy, že aj matka navrhovateľky je povinná s prihliadnutím na jej príjem, prispievať na jej výživné, ktorá tak robí kúpu oblečenia a úhradou lekárskej starostlivosti a ostatných nákladov navrhovateľky.

Pri rozhodovaní o znížení výživného súd nemohol vziať do úvahy tvrdenie odporcu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a pred nástupom na výkon trestu nemal prácu a že preto nemal príjem, z ktorého by mohol platiť určené výživné. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ sám v iných konaniach, v ktorých bol účastníkom konania (o rozvod manželstva, návrhu na zvýšenie, resp. zníženie vyživovacej povinnosti) vyhlásil, že príjem si vie zabezpečiť, rovnako bolo preukázané, že tento vykonával práce na "čierno" z ktorých nadobúdala príjem. Samotný navrhovateľ v rámci výsluchu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody dňa 26.05.2015 uviedol, že vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom, teda aj odporkyňu, si plnil nepravidelne, a to aj napriek tomu, že dosahoval príjem, a teda bolo v jeho možnostiach dobrovoľne plniť si svoju zákonnú povinnosť. Rovnako samotný navrhovateľ uviedol, že vlastní majetok, t.j. rodinný dom, ktorý je v BSM a vlastní pozemky, ktoré nie sú obsahom masy BSM. Súd berúc do úvahy, že navrhovateľ sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde je síce pracovne zaradený, ale jeho odmena je vo výške 49,49 EUR v hrubom, sa zaoberal aj otázkou majetku navrhovateľa, nie len jeho príjmami.

Majetok možno definovať ako: „Majetok fyzickej osoby alebo právnickej osoby tvoria veci hmotné a veci nehmotné (najmä predmety duševného vlastníctva), záväzky a pohľadávky majetkovej povahy a iné peniazmi oceniteľné hodnoty (najmä obchodné podiely, dematerializované cenné papiere, prírodné sily ovládateľné a slúžiace ľudským potrebám), ktoré majú majetkovú hodnotu a s ktorými je možné na základe právnych skutočností disponovať.“ (VOJČÍK, P.: Občianske právo hmotné I., Košice: UPJŠ v Košiciach Právnická fakulta 2010, s. 332)

Z uvedenej definície je zrejmé, že ide o veľmi široko koncipované vymedzenie pojmu majetok, podľa ktorého tam patrí všetko, čo má majetkovú hodnotu, ktorú možno vyjadriť peniazmi. Pojmovým znakom majetku je i to, že musí sa jednať o takú majetkovú hodnotu, s ktorou je možné disponovať.

Súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľ disponuje majetkom, a to pozemkami a rodinným domom. Tento majetok, konkrétne rodinný dom patriaci do BSM navrhovateľa a matky odporkyne, mal možnosť v rámci vyporiadania odpredať, čím by sa mu zvýšil obnos finančnej hotovosti, z ktorej by reálne mohol vyplatiť dlh na výživnom, ako i riadne plniť vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom. Súd má zato, že navrhovateľ účelovo zmaril predaj tohto rodinného domu, keď matka odporkyne dokonca zaobstarala záujemcu o kúpu predmetného rodinného domu. Zároveň súd dodáva, že predaj tohto rodinného domu bude zjavne nevyhnutným vyriešením aj otázky vyporiadania vzájomných vzťahov medzi navrhovateľom a matkou odporkyne, pričom odporkyňa so sestrou a ich matkou, žijú už v inej domácnosti (byte v osobnom vlastníctve matky odporkyne). Takéto konanie súd preto považuje za obštrukčné s úmyslom vyhnúť sa plneniu si zákonnej povinnosti navrhovateľa platiť výživné na svoje deti.

Súd mal preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti na strane navrhovateľa a ani odporkyne nedošlo k zmene pomerov. Jediným zmeňujúcim faktorom je skutočnosť, že navrhovateľ je

vo výkone trestu odňatia slobody, avšak súd už v predošlom rozhodovaní o úprave výšky vyživovacej povinnosti zbral na zreteľ skutočnosť, že navrhovateľ nemá pravidelný príjem a rovnako ani majetok navrhovateľa sa žiadnym spôsobom nezmenil.

Na základe vyššie uvedených skutočností, najmä s poukazom na skutočnosť, že navrhovateľ vlastní majetok nie nepatrnej hodnoty a svojím konaním zmaril možnosť získania finančných prostriedkov za účelom splnenia si zákonnej povinnosti plniť si vyživovacie povinnosť, súd považoval návrh navrhovateľa na zníženie vyživovacej povinnosti voči odporkyňi za nedôvodný v celom rozsahu.

Podľa § 142 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporkyňa bola v konaní plne úspešná. Vzhľadom k tomu, že odporkyňa si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.